

**Bilaga Undersökning av behov av strategisk
miljöbedömning för Danderyds vattentjänstplan**

Innehåll

Inledning.....	3
Sammanfattning av den strategiska miljöbedömningen.....	3
Bakgrund vattentjänstplanen	3
Aktuellt lagrum och processbeskrivning.....	3
Strategisk miljöbedömning – behöver en undersökning göras?.....	5
Steg 1 – Upprättas planen av en myndighet/kommun och krävs den i lag/författning? (6 kap. 3 § MB)?.....	5
Steg 2 – Är det en plan för totalförsvar, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten? (6 kap 3 § 1 pt. MB)	5
Steg 3 – Kan genomförande av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 a § MB?	5
Steg 4 – Är planen/programmet någon av de typer som listas i 2 § 2 p. a-i, miljöbedömningsförordningen?	6
Steg 5 – Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?	7
Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas.....	9
Metod för undersökning	9
Bedömning och förslag till fortsatt arbete.....	12
Samråd om ställningstagande/bedömning.....	12
Beslut.....	13

KS 2023/0268

Inledning

När en kommun upprättar en vattentjänstplan ska en undersökning genomföras med syftet att utreda om det finns behov att genomföra en strategisk miljöbedömning eller inte. Om undersökningen visar att vattentjänstplanen medför en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras, annars inte. I denna bilaga redovisas aktuella lagrum och processen för att undersöka om det finns behov av en strategisk miljöbedömning samt resultatet av undersökningen.

Som underlag till Vattentjänstplanen har ett kunskapsunderlag tagits fram.

Sammanfattning av den strategiska miljöbedömningen

Resultatet av undersökning av behov av strategiska miljöbedömning är att planen inte medför betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning med avseende på vattentjänstplanen inte behöver genomföras.

Bakgrund vattentjänstplanen

Danderyds vattentjänstplan innehåller en redogörelse av nuläget för den allmänna försörjningen i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen redogör även för vilka åtgärder som ska vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera under skyfall. De allmänna VA-anläggningarna omfattar anläggningar för dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Vattentjänstplanen redovisar även de nödvändiga åtgärderna för att säkerställa den allmänna VA-anläggningens funktionalitet samt för att garantera försörjningen av vattentjänster.

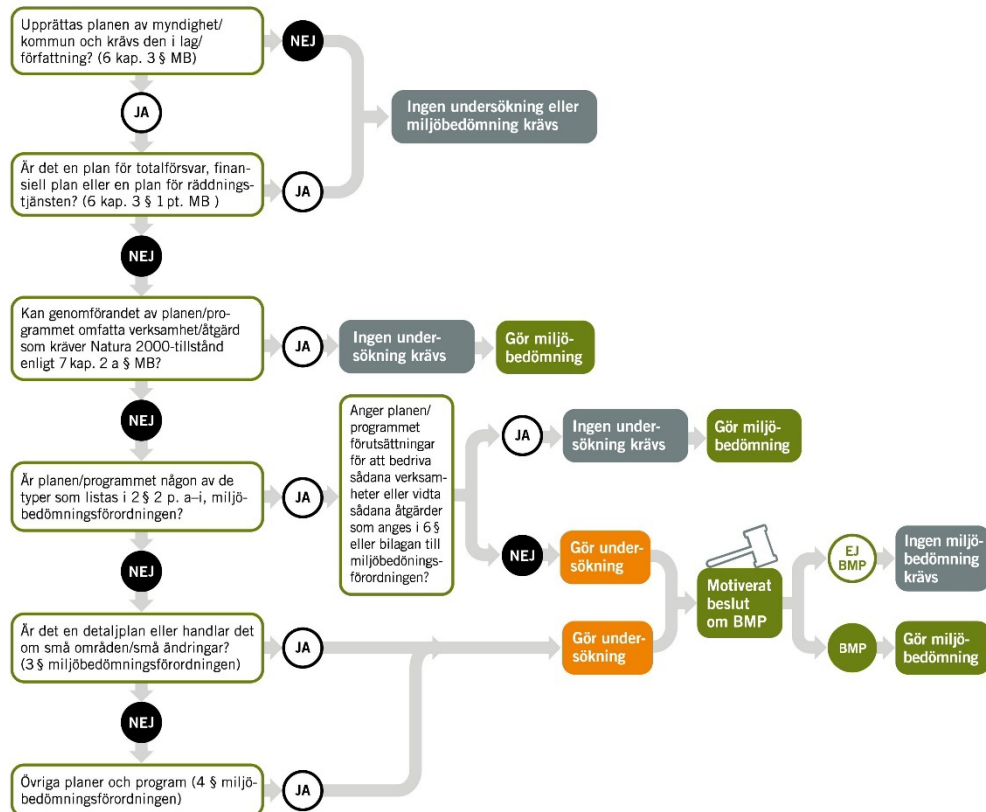
Aktuellt lagrum och processbeskrivning

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Därmed behöver det inledningsvis klarläggas dels om vattentjänstplanen omfattas av reglerna om miljöbedömning och om så visar sig vara fallet, om vattentjänstplanens genomförande kan ge upphov till betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 5 § miljöbalken och 2-4 §§ miljöbedömningsförordningen.

KS 2023/0268

Naturvårdsverket tillhandahåller en vägledning som redogör för en process för att reda ut dels om planen omfattas av kraven på strategisk miljöbedömning, dels om en undersökning ska eller inte ska genomföras.¹

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1 - Process för undersökning av behov av strategisk miljöbedömning från Naturvårdsverket.

¹ Naturvårdsverket. (15 02 2023) "Strategisk Miljöbedömning." Naturvårdsverket. Tillgänglig på: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/#E1280723062> (22 12 2023).

KS 2023/0268

Strategisk miljöbedömning – behöver en undersökning göras?**Steg 1 – Upprättas planen av en myndighet/kommun och krävs den i lag/författning? (6 kap. 3 § MB)?**

Miljöbalken 6 kap. 3 § anger följande:

Strategiska miljöbedömningar för planer och program

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

Bedömning steg 1

Vattentjänstplanen är en plan som Danderyds kommun upprättar och som krävs enligt 6 a § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Slutsats steg 1

Ja.

Steg 2 – Är det en plan för totalförsvaret, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten? (6 kap 3 § 1 pt. MB)**Bedömning steg 2**

Vattentjänstplanen är inte en plan eller program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten och det är inte heller en finansiell eller budgetär plan eller program.

Slutsats steg 2:

Nej.

Steg 3 – Kan genomförande av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 a § MB?

Miljöbalken 7 kap. 2 § anger följande:

KS 2023/0268

Nationalpark

2 § Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får efter riksdagens medgivande av regeringen förklaras som nationalpark i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick.

Bedömning steg 3

Vattentjänstplanen berör inte ett Natura 2000-område enligt 7 kap 2 § MB.

Slutsats steg 3

Nej.

Steg 4 – Är planen/programmet någon av de typer som listas i 2 § 2 p. a-i, miljöbedömningsförordningen?

Miljöbedömningsförordningen 2 § 2 p. a-i, anger följande:

Planer och program som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är
 - a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,
 - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),
 - c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
 - d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,
 - e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
 - f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
 - g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),
 - h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller
 - i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).

KS 2023/0268

Bedömning steg 4:

Vattentjänstplanen omfattas av 2 § 2p. i) miljöbedömningsförordningen.

Slutsats steg 4:

Ja.

Steg 5 – Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?

6 § miljöbedömningsförordningen anger följande:

6 § En verksamhet eller åtgärd ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 20 § första stycket 2 miljöbalken, om verksamheten eller åtgärden

1. är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 §, 3 kap. 1 §, 4 kap. 8, 9 eller 11-16 §, 6 kap. 1 eller 2 §, 7 kap. 1 eller 2 §, 8 kap. 1 eller 6 §, 9 kap., 11 kap. 1, 2 eller 7-9 §, 12 kap. 1-36 eller 38, 39, 42 eller 43 §, 14 kap. 1-3, 9, 10, 15 eller 16 §, 15 kap. 1-9 eller 11-17 §, 17 kap. 1, 4 eller 5 §, 18 kap. 3, 6, 7 eller 9 §, 19 kap. 2 eller 3 §, 20 kap. 1 eller 3 §, 21 kap. 5, 7-9, 13 eller 14 §, 22 kap., 24 kap. 1, 3 eller 4 §, 28 kap. 1 eller 2 §, 29 kap. 5, 7, 9, 11, 15, 20, 21, 23-25, 27, 30, 36, 45, 53, 58-64, 68, 71 eller 72 § eller 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251),

2. omfattas av 4 kap. 1, 2 eller 3 § miljöprövningsförordningen och
a) är en torvtäkt som omfattar mer än 150 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 kubikmeter per kalenderår, eller
b) är en täkt för annat än husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, torv och matjord undantagna, som omfattar mer än 25 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 ton per kalenderår,

3. är en vattenverksamhet med
a) minikraftverk eller annat vattenkraftverk,
b) vattenöverledning av mer än fem procent av normal lågvattenmängd i något av de berörda områdena, eller
c) muddring i ett miljöriskområde eller för en farled,

4. omfattas av någon av bestämmelserna om regeringens tillåtlighetsprövning i 17 kap. 1 § 1, 2 eller 3 eller 4 a § 13-17 miljöbalken,

5. innefattar en rörledning med en diameter som överstiger 800 millimeter och en längd som överstiger 40 kilometer för transport av gas, olja eller kemikalier eller av koldioxid för geologisk lagring,

6. innefattar en anläggning för starkströmsluftledning med en spänning på minst 220 kilovolt och en längd av minst 15 kilometer,

7. motorvägar och motorfärdleder samt andra vägar med minst fyra körfält och en sträckning av minst tio kilometer, eller

8. järnvägar avsedda för fjärrtrafik och anläggande av nytt spår på en sträcka av minst fem kilometer för befintliga järnvägar för fjärrtrafik.

KS 2023/0268

Bilagan till miljöbedömningsförordningen anger bland annat följande:

10. Infrastrukturprojekt som avser
- a) anläggning av industriområden,
 - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,
 - c) byggande av järnvägar, om lastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,
 - d) anläggning av flygfält,
 - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,
 - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,
 - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,
 - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,
 - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,
 - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,
 - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pিরer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),
 - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller
 - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.

Bedömning steg 5

Vattentjänstplanen kan möjligtvis identifiera behov av att bedriva sådana verksamheter eller vidta åtgärder som anges i bilagan till miljöbedömningsförordningen genom *g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk* eller *m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden* men planen anger inte vad eller hur åtgärder ska genomföras. Hur åtgärderna genomförs definieras i senare utredningar och beslut.

Slutsats steg 5

Nej.

KS 2023/0268

Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas

Med resultatet från steg 5 konstateras det i enlighet med vägledningen från Naturvårdsverket att en betydande miljöpåverkan med anledning av planen inte kan förutsättas men att det krävs en undersökning enligt 6 kap. 5 § miljöbalken för att fastslå om behov av en strategisk miljöbedömning krävs.

En undersökning genomförs därmed för att utreda om planen antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Vad en undersökning omfattar framgår av miljöbalken 6 kap. 6 § enligt nedan:

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och

2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. *Lag (2017:955)*.

Metod för undersökning

Undersökningen har utgått från 5 § miljöbedömningsförordningen där det anges vad undersökningen skall utgå ifrån vid bedömning om planens genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan eller inte.

KS 2023/0268

5 § miljöbedömningsförordningen anger följande:

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
6. miljöeffekternas omfattning,
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

Checklistan nedan har använts som stöd för bedömningen och för att tydliggöra vilka aspekter som har ingått i undersökningen.

Övergripande bedömningsområde	Bedömd påverkan			Kommentar
	Negativ	Ingen	Positiv	
				<i>Övergripande kommentar om hur miljön påverkas negativt, positivt eller inte alls</i>
Globala mål, Agenda 2030			X	Vattentjänstplanen syftar till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till bland annat

KS 2023/0268

				målet om ”rent vatten och sanitet för alla” i Agenda 2030.
Nationella miljömål			X	Åtgärder för att förhindra översvämningar antas främja de nationella miljömålen.
Regionala miljömål			X	Åtgärder för att förhindra översvämningar antas främja de regionala miljömålen.
Översiktsplan			X	Åtgärder är i linje med översiktsplanen.
Övriga kommunala policys, planer och program			X	Vattentjänstplanen har tydliga kopplingar samt referenser till kommunala planer som vattenplanen, dagvattenplanen och klimatanpassningsplanen.
Riksintressen			X	Åtgärder minskar risker för översvämning och därmed skador på kulturmiljö.
Kulturvärden			X	Åtgärderna som föreslås i vattentjänstplanen minskar risker för skador vid översvämningar.
Naturvärden			X	Bland annat biologisk mångfald gynnas och vattenkvalitet förbättras.
Sociala värden och rekreation			X	Åtgärder strävar efter att förbättra till exempel rekreationsupplevelsen.
Materiella värden			X	Vattentjänstplanen omfattar klimatsäkring och föreslagna åtgärder syftar till att minska risken för översvämning.

KS 2023/0268

Risker för människors hälsa eller miljön			X	Vattentjänstplanens föreslagna åtgärder syftar till att minska risken för översvämning.
Ekosystemtjänster			X	Effekterna av översvämningar, ras och skred som kan skada fastigheter och vägar mildras av absorberade grönytor.
Vatten (yt- och grundkvalitet)			X	Minskad risk för bräddning ger bättre kvalitet.
Luft		X		Ingen direkt påverkan.
Mark			X	Vattentjänstplanen syftar till att förbättra markanvändningen genom att bland annat minska översvämmade områden.
Klimatförhållanden (lokalt)		X		Ingen direkt påverkan.
Behöver ytterligare undersökningar genomföras?				Nej

Bedömning och förslag till fortsatt arbete

Med stöd av ovanstående checklista förväntas vattentjänstplanen ge positiva effekter på miljön och minska risken för översvämningar.

För de föreslagna åtgärderna i vattentjänstplanen som är av större karaktär så kommer det krävas separata undersökningar om strategiska miljöbedömningar. I denna plan är det inte rimligt att göra en rättvis bedömning utifrån de förutsättningar som finns idag. Planen bedöms med stöd av ovanstående metod och checklista, inte medföra betydande miljöpåverkan, vilket medför att ingen miljöbedömning kommer upprättas.

Samråd om ställningstagande/bedömning

Kommunens ställningstagande/bedömning redovisas i samrådet till vattentjänstplanen genom denna bilaga. Samrådet gällande undersökningen och bedömningen om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ingår i samrådet för vattentjänstplanen.

KS 2023/0268

Beslut

Beslut som följer kommunens ställningstagande om att ingen strategisk miljöbedömning behöver upprättas tas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av planen, då detta ställningstagande kommer ligga som en bilaga till planen vid antagande.